

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

D.H.G. Fernald (Groep Doe STOER)
(d.d. 8 april 2026)

Nummer
4383

Onderwerp
'Verdeel en heers' en 'Keti Koti' als verdienmodel

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller.

Groep Doe STOER heeft met de aangenomen motie 1850 ('Keti-Koti herdenk en vier je samen!') een politiek verzoek aan het dagelijks bestuur (Gedeputeerde Staten) gedaan om voor één dag, tijdens Keti Koti op 1 juli 2026 de regie (grotendeels) uit handen te geven, wat betekent dat het evenement Keti Koti wordt uitgevoerd door de inwoners, bewonersgroepen en/of maatschappelijke organisaties zelf. Keti Koti gaat primair over de viering van de vrijheid voor de tienduizenden mensen die tot slaaf waren gemaakt in Suriname en de voormalige Nederlandse Antillen. Geef de mensen zelf de regie, laten we samen plannen maken, besluiten nemen en de uitvoering aan onze inwoners overlaten,' was het verzoek aan het college van Gedeputeerde Staten. Het idee is een co-creatie in zelfbeheer, als samenwerkingsvorm, waarbij belanghebbenden niet alleen meedenken over de invulling van evenement Keti Koti, maar ook de verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering ervan. Het moet een echt inclusief evenement worden. Betrokken inwoners moeten 'niet alleen uitgenodigd worden voor het feest'. Het Keti Koti evenement gaat verder dan alleen diversiteit (aanwezig zijn); het betekent dat iedereen actief mag meebeslissen en invloed heeft op de inrichting, invulling en sfeer van het evenement. Groep Doe STOER verzoekt het college nogmaals geen mensen uit te sluiten en wil benadrukken dat echte deelname pas plaatsvindt, wanneer mensen met verschillende achtergronden ook echt inspraak hebben, in plaats van alleen aanwezig te zijn of 'erbij te horen'. Het stellen van kritische politieke vragen over de 'verdeel en heers' politiek die tijdens de slavernij en de koloniale periode werd toegepast, is relevant om de huidige doorwerking van racisme en sociale ongelijkheid te begrijpen.

Deze 'verdeel en heers' strategie was er zoals gezegd op gericht groepen (zoals slaafgemaakten, contractarbeiders en de inheemse bevolking) tegen elkaar uit te spelen om de controle te behouden. Eerder heeft voormalig Gedeputeerde Zevenbergen aangegeven dat 'de invulling en financiering van de uitvoering van de motie 1850 ('Keti-Koti herdenk en vier je samen!') later wel zouden volgen en aan samenwerking met SZW gerefereerd. Nu blijkt er achteraf geen financiële dekking en moet er 2000 euro betaald worden voor deelname aan een leernetwerk slavernijverleden, omdat zonder deze bijdrage een 'consultancybureau' de uitvoering niet kostendekkend kan krijgen. Hoge kosten als voorwaarde voor deelname aan een leernetwerk slavernijverleden kunnen fungeren als een economische drempel die de vereniging, samenwerking en vooruitgang van groepen mensen bemoeilijkt. In het verleden werd een 'verdeel-en-heersstrategie' gebruikt om de koloniserende macht te beschermen, waarbij groepen systematisch werden gescheiden om te voorkomen dat zij zich zouden verenigen. Het herkennen van deze patronen, zoals het bevoorrechten van de ene groep boven de andere, is essentieel om hedendaagse ongelijkheid te doorbreken.

1. *Kan het college van Gedeputeerde Staten aangeven waarom het college de motie 1850 ('Keti-Koti herdenk en vier je samen!') niet conform de afspraken uitvoert, in plaats van de verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij een groep Statenleden neer te leggen?*

Antwoord

Het college geeft opvolging aan de motie. In zijn brief van 6 februari jl. (PZH 2026-886829104) heeft gedeputeerde Van Dijken hierover bericht. Daarin heeft hij aangegeven dat een aantal vragen resteert met betrekking tot de financiering en de gewenste invulling van het programma. Juist vanwege het belang van een inclusief en breed gedragen evenement, heeft gedeputeerde Van Dijken voorgesteld dat de betrokken leden van de commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM) een klankbordgroep in het leven roepen om gezamenlijk het evenement vorm te geven. Onze Statenleden hebben immers juist als volksvertegenwoordigers de wortels en een netwerk in onze samenleving die mede nodig zijn om dit evenement tot een succes te maken. Dit voorstel werd in de commissie BMM ondersteund en Statenleden hebben zich aangemeld voor deelname aan de klankbordgroep. Een eerste bijeenkomst van deze klankbordgroep heeft op 23 maart jl. plaatsgevonden. De commissie BMM heeft op 9 april jl. besloten dat de motie kon worden afgedaan en heeft daarmee ingestemd met de uitvoering ervan.

2. *Omdat de motie is aangenomen, heeft Provinciale Staten (PS) een politieke uitspraak gedaan. Het college van Gedeputeerde Staten is nu politiek verantwoordelijk voor de uitvoering. Waarom vraagt Gedeputeerde Van Dijken aan een groep Statenleden om z.s.m. een concreet plan c.q. programma voor te leggen?*

Antwoord

Zoals aangegeven in de eerdergenoemde brief, kan een dergelijk evenement op verschillende manieren worden vormgegeven. Om recht te doen aan de diverse opvattingen die ook binnen de commissie BMM hierover leven en met het oog op het belang van een inclusief en breed gedragen evenement, heeft gedeputeerde van Dijken voorgesteld dat de commissieleden door middel van een klankbordgroep gezamenlijk een programma vormgeven.

Gedeputeerde Staten stellen op 1 juli 2026 de Evenementenhal en de Tuinzaal in het Provinciehuis ter beschikking voor dit evenement. Daarnaast steunen Gedeputeerde Staten dit evenement door het ter beschikking stellen van een ambtenaar voor het faciliteren van de klankbordgroep en voor het vastleggen van alle gemaakte afspraken tijdens de klankbordgroep.

3. *De aangenomen motie 1850 ('Keti-Koti herdenk en vier je samen!') dient als een zwaarwegend politiek signaal. Kan het college van Gedeputeerde Staten serieus onderzoeken of uitvoering mogelijk is en met een voorstel komen om alsnog passende financiële dekking te zoeken (bijvoorbeeld via een begrotingswijziging) of gemotiveerd concluderen dat het niet kan?*

Antwoord

Met motie 1850 roept Provinciale Staten Gedeputeerde Staten op om een Keti Koti viering te organiseren op 1 juli 2026. Op dit moment geven wij invulling aan de motie, mede door deze viering (en de voorbereiding ervan) te faciliteren (zie hiervoor ook het antwoord op vraag 2). Met de instelling van een klankbordgroep door leden van de commissie BMM, hebben Uw Staten verantwoordelijkheid genomen voor de inhoudelijke invulling van deze viering. De motie is ingediend zonder een voorstel voor financiële dekking. Voor een dekkingsvoorstel in het kader van de Voorjaarsnota is geen gelegenheid meer. Wel kunnen Uw Staten, als er kosten aan het evenement verbonden zijn, een beroep doen op uw eigen budget.

4. *Kan het college van Gedeputeerde Staten z.s.m. de financiële uitvoerbaarheid onderzoeken en een dekkingsvoorstel aan Provinciale Staten voorleggen?*

Antwoord

De toelichting op de financiën voor dit evenement staat beschreven bij het antwoord op vraag 3.

In een bericht met uitnodiging voor een eerste bijeenkomst van de klankbordgroep (23 maart 2026) werd het volgende aangegeven: "Zoals vermeld in de brief van Gedeputeerde Van Dijken, is onze rol hierbij gericht op het faciliteren van de klankbordgroep in hun samenkomst. Wij bieden hiermee graag de kaders waarbinnen u gezamenlijk de inhoudelijke koers en de (praktische) invulling van de dag kunt bepalen."

Het college van Gedeputeerde Staten (GS) vormen het dagelijks bestuur van de provincie en voeren het beleid uit, binnen de kaders die door Provinciale (PS) zijn gesteld.

5. *Welke kaders waarbinnen Provinciale Staten (PS) de gezamenlijke inhoudelijke koers en de (praktische) invulling van de dag moet kunnen bepalen, bedoelt Gedeputeerde Van Dijken precies?*

Antwoord

In genoemde uitnodiging wordt met 'kaders' niet beleidskaders bedoeld, maar de beschikbaar gestelde faciliteiten in het Provinciehuis en de bemensing daarvan op de dag van het evenement.

6. *Waarom draait Gedeputeerde Van Dijken de rollen om en vraagt Provinciale Staten (PS) om met een plan te komen en maakt met deze actie Statenleden primair verantwoordelijk voor het uitvoeren van een motie, terwijl dit volgens de wet primair de verantwoordelijkheid is van Gedeputeerde Staten (GS), waarbij juist Provinciale Staten (PS) de kaders bepaalt?*

Antwoord

Op deze vraag is ingegaan bij het antwoord op vraag 2.

Eerder heeft voormalig Gedeputeerde Zevenbergen aangegeven dat 'de invulling en financiering van de uitvoering van de motie1850 ('Keti-Koti herdenk en vier je samen!') later wel zouden volgen. Nu blijkt er achteraf geen financiële dekking en moet er 2000 euro betaald worden voor deelname aan een leernetwerk slavernijverleden, omdat zonder deze bijdrage een 'consultancybureau' de uitvoering niet kostendekkend kan krijgen. Hoge kosten als voorwaarde voor deelname aan een leernetwerk slavernijverleden kunnen fungeren als een economische drempel die de vereniging of samenwerking van mensen bemoeilijkt.

7. *Waarom werkt het college Van Gedeputeerde Staten samen met dure consultancybureaus, zoals RadarAdvies en hoe is deze samenwerking tot stand gekomen?*

Antwoord

Het leernetwerk doorwerking slavernijverleden is een initiatief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het leernetwerk ondersteunt Nederlandse gemeenten bij het herkennen, erkennen en herdenken van het lokale slavernijverleden. RadarAdvies voert dit initiatief voor het ministerie uit. In december 2025 is bij ons formeel het verzoek binnengekomen van gemeente Alphen aan den Rijn, die meedoet aan dit leernetwerk, om de slotbijeenkomst van het leernetwerk in november 2026 op het Provinciehuis voor hen te faciliteren. In dat kader is contact geweest met RadarAdvies.

8. *Hoe zorgt het college van Gedeputeerde Staten (GS) ervoor dat kennis over de historische "verdeel en heers" tactieken van de VOC/WIC (zoals het creëren van rivaliteit tussen groepen) verankerd wordt in het huidige beleid?*

Antwoord

In 2025 werd een meerjarig onderzoek naar het koloniaal- en slavernijverleden van de provincie Zuid-Holland afgerond. In lijn met bevindingen van dit onderzoek en kennis die daaruit is opgedaan, heeft het college erkend dat aspecten van het koloniale verleden doorwerken in het heden en dat dit inzet van ons vraagt als middenbestuur (Brief GS aan PS 'Onderzoeksresultaten koloniaal- en slavernijverleden' PZH 2024-865435012). Mede naar aanleiding van het onderzoek heeft de provincie bijvoorbeeld stappen gezet om haar personeelsbeleid (zoals werving en feestdagen) inclusiever te maken.

9. *Welke concrete stappen neemt de provincie om de psychische instrumenten van slavernij, die ook na de afschaffing in 1863 doorwerkten (zoals ongelijkheid in staatsburgerschap), te erkennen en te herstellen?*

Antwoord

Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 8.

10. *In hoeverre is de huidige politieke besluitvorming nog gekleurd door koloniale structuren die destijds zijn opgezet om de bevolking verdeeld te houden?*

Antwoord

Met de resultaten van de onderzoeken naar het koloniaal- en slavernijverleden van de provincie Zuid-Holland, heeft de provincie erkend dat aspecten van het koloniale verleden doorwerken in het heden. Het college verwerpt echter elke suggestie dat de huidige democratische besluitvorming, zoals deze wordt betracht door het college van Gedeputeerde Staten en leden van Provinciale Staten, enige kenmerken zou hebben van verdelende koloniale structuren. Er wordt juist actief ingezet op samenwerking tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten en wij zien dit ook in de praktijk terug in de diverse samenwerkingsverbanden die er binnen de provincie zijn.

11. *Hoe gaat het college van Gedeputeerde Staten (GS) om met het feit dat postkoloniale stemmen vaak worden weggezet als radicaal en polariserend, wat kan worden gezien als een koloniale reflex om eenheid te voorkomen?*

Antwoord

Een democratisch debat kenmerkt zich door pluriformiteit aan stemmen. Deze pluriformiteit herkennen wij in Uw Staten, waar de diversiteit aan geluiden van uiteenlopende partijen en groepen tot uiting komt.

Den Haag, 19 mei 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff